

Cool places, geographies of youth

T. Skelton & G. Valentine (Eds.)

Bespreking door Belinda Hibbel & Tom ter Bogt

Jongeren luisteren naar muziek, gaan uit, reizen en hebben daarnaast te maken met de alledaagse beslommeringen van thuis, school, studie of werk. Met deze constatering wordt het boek *Cool Places* geïntroduceerd. Het is de bedoeling van de auteurs om in dit boek deze verschillende ervaringen van jongeren te schetsen. Dit resulteert in een bonte verzameling van beschrijvingen van jeugdculturen. De onderwerpen die aan bod komen zijn onder anderen 'jongeren en televisie', 'representaties van Britse moslim-meisjes', 'gehandicapte jongeren', 'jeugdbendes in Californië', 'Oost-Duitse jeugdculturen', 'New Age travellers' en 'de club als uitgaanscircuit'.

Dit brede scala aan onderwerpen wordt in vier categorieën onderverdeeld: 'representations', 'matters of scale', 'geographies of youth cultures' en 'sites of resistance'. In het deel 'representations' is de hoofdvraag hoe de media jongeren typeren of stereotyperen. In 'matters of scale' gaat het om de relaties over geografische grenzen heen. Onderwerpen zijn hoe nationale kwesties op lokaal niveau doorspelen en hoe internationale trends en problemen op nationaal niveau geïnterpreteerd worden. In 'geographies of youth cultures' worden de ervaringen van jongeren op verschillende locaties, zoals de school, thuis en de straat beschreven. 'Sites of resistance' heeft als onderwerp hoe anderen (zoals de staat en de ruimtelijke planningsbureaus) het leven van jongeren definiëren en de manieren waarop jongeren deze definities bestrijden of accepteren.

Wat opvalt is dat er geen verantwoording gegeven wordt voor de opgevoerde categorieën. Het enige dat daar over gezegd wordt is dat de onderverdeling van de hoofdstukken niet eenduidig is. Dit houdt in dat sommige hoofdstukken in verschillende categorieën te plaatsen zijn. Naast de willekeur van bovengenoemde categorieën is er nog een onduidelijkheid: waarom wordt er überhaupt een onderverdeling gemaakt? Wederom geen antwoord. Terug naar de inhoud van het boek.

Het geheel van negentien beschrijvingen van uiteenlopende ontmoetingsplaatsen, bezigheden en 'identiteiten' van jongeren, wordt voorafgegaan door een inleidend hoofdstuk van de hand van Valentine, Skelton en Chambers. In dit hoofdstuk wordt een beknopt overzicht van theorieën over jeugdsubculturen gegeven, waarna de twijfelachtige stelling geponeerd wordt dat onderzoek naar jeugdculturen van de afgelopen 40 jaar meer zegt over de politiek van wetenschappelijk onderzoek, dan over jonge mensen zelf. De suggestie die in het inleidende hoofdstuk gewekt wordt is dat dit het boek is waarin deze geschiedenis rechtgezet gaat worden en de lezers voor het eerst inzicht krijgen in de leef- en belevingswereld van jongeren.

Het grootste probleem is nu juist dat veel van de auteurs inderdaad niet méér doen dan jongeren beschrijven en aan het woord laten. Op geen enkele wijze wordt er geprobeerd om door te vragen op de soms oppervlakkige antwoorden van jongeren. Het voert te ver in deze recensie alle hoofdstukken te bespreken. Wij zullen ons beperken tot een aantal voorbeelden die representatief zijn voor het boek *Cool Places*.

Een voorbeeld van de gemiste kans om door te vragen op de antwoorden van jongeren is te vinden

in het hoofdstuk 'Checking out the planet, global representations/local identities and youth travel' van Luke Desforges. Desforges interviewt jongeren die verre reizen maken. Op de vraag waarom zij reizen geven jongeren twee antwoorden: om (authentieke) ervaringen op te doen en om hun persoonlijke identiteit te vormen. Dit standaard antwoord leent zich uitstekend als uitgangspunt voor een diepere analyse. Geen jongere wordt gevraagd waarom hij/zij die persoonlijke identiteit niet kan ontplooien aan de Costa del Sol of op welke wijze het beklimmen van de Maya piramides in Guatemala bijdraagt aan de persoonlijke ontwikkeling.

Een tweede voorbeeld is het hoofdstuk 'Paperplanes, travelling the new grrrl geographies' van Marion Leonard. Het onderwerp dat in dit hoofdstuk besproken wordt is erg interessant, namelijk de riot grrrl's. Riot Grrrl's zijn meisjes die met elkaar via het internet communiceren. Ideeën worden op zogenaamde 'zines' geplaatst en vormen het uitgangspunt voor discussies van achter de computer. Leonard geeft aan dat zij wil laten zien dat het 'oude' idee van wat een jeugdsubcultuur is - groepen jongeren die bij elkaar komen en aan een bepaalde fysieke geografische plaats gebonden zijn - achterhaald is en dat jeugdsubculturen ook kunnen bestaan als dynamische, virtuele netwerken. Vervolgens gaat het hoofdstuk over de verschillende 'zines' en de teksten die meiden daarop zetten. Op geen enkel moment maakt ze duidelijk waarom we de riot grrrl's, ondanks de verschillen met 'traditionele' jeugdculturen, wel als jeugdsubcultuur kunnen beschouwen. Een interessante vraag zou zijn welke meisjes ervoor kiezen om thuis achter hun computer 'zines' te maken en te lezen. Eén zin besteedt de auteur daaraan: het gaat om hip geklede, feministische meiden waarvan een flink aantal 'straight edge' is. De enige bronnen voor deze uitspraak zijn de 'zines' zelf. Geen persoonlijke interviews of ontmoetingen kunnen dit bevestigen of ontcrachten. Juist deze subcultuur zou zich bij uitstek lenen voor een 'verborgen revolutie'. Dit is de kans voor meiden om zich keurig aan de kledingvoorschriften en gedragsregels van hun ouders te houden en ondertussen zich als 'riot grrrl' uitleven op de 'zines'. Helaas wordt hier niet op in gegaan.

Een positieve uitzondering is het hoofdstuk 'Raver's Paradise, German youth cultures in the 1990s' van Richard en Kruger. Richard en Kruger schrijven een helder en goed gedocumenteerd verhaal over de kenmerken van de Duitse Techno subcultuur. In dit hoofdstuk krijgt de lezer een goed beeld van het ontstaan, de aard en de aantrekkingskracht van de techno cultuur in Duitsland.

In de inleiding wordt duidelijk dat de invalshoek van de auteurs de geografie is. De auteurs willen met het boek jongeren op de geografische kaart zetten. Het deel geografie is wel afgedekt, maar in de titel wordt gesuggereerd dat het gaat over 'geographies of youth cultures'. Wat ontbreekt is de kant van de jeugdculturen. Wat betekent het voor jongeren om samen te zijn? Wat trekt jongeren aan in een bepaalde jeugdcultuur? Is er iets te zeggen over de persoonlijke en sociale kenmerken van jongeren in een bepaalde jeugdsubcultuur? Aan deze vragen wordt door de auteurs weinig, oppervlakkig of geen aandacht besteed. Een ander punt van kritiek is dat het uitgangspunt om jongeren aan het woord te laten in veel bijdragen in *Cool Places* niet verenigbaar lijkt met het problematiseren, duiden en theoretiseren van die uitspraken.

Al met al is het boek 'Cool Places' een theorieloos plakboek geworden. Het geschipper tussen geografische- en (halfslachtige) sociaal wetenschappelijke vragen maakt het boek tot een vreemd hybride product.

© Pedagogiek, jaargang 20 nr. 1, maart 2000, ISSN 1567-7109